

INFORMACIJA
o ostvarenjima biljne proizvodnje
u 2014. godini

1. SADRŽAJ

1. Sadržaj	2
2. Uvod	3
3. Ratarska proizvodnja	6
4. Povrtlarska proizvodnja	11
5. Voćarska proizvodnja	13
6. Vinogradarska proizvodnja	15
7. Jesenska sjetva 2014. godine	16
8. Isplaćene potpore u 2014. godini	17
9. Navodnjavanje i detaljna melioracijska odvodnja	19
10. Pojavnost GMO i biljnih bolesti	21
11. Elementarne nepogode u 2014. godini	22
12. Korištenje međunarodnih potpornih financijskih sredstava - IPARD	24
13. Postizanje EU standarda u biljnoj proizvodnji	27
14. Raspolaganje državnim poljoprivrednim zemljištem	29

2. UVOD

U uvodu navodimo temeljne pokazatelje i obilježja koja vrijede za ukupan prostor Vukovarsko-srijemske županije.

Vukovarsko-srijemska županija je područje s umjereno kontinentalnom klimom koju karakteriziraju sunčana i vruća ljeta, te hladna zima sa snijegom. Usprkos sve češćim odstupanjima ova tvrdnja još uvijek stoji. Srednja godišnja temperatura zraka iznosi oko 11 ° C, dok srednje godišnje padaline variraju od istoka prema zapadu, a kreću se oko 650 mm. Srednja godišnja relativna vlaga zraka je 79 %. Vukovarsko-srijemska županija zauzima površinu od 2.400 km², što predstavlja oko 4,3 % od ukupne površine Republike Hrvatske. Na području ove županije male su visinske razlike tako da je najviša kota Čukala kod Iloka s 294 m nadmorske visine, a najniža u Spačvanskom bazenu sa 78 m nadmorske visine.

Na području Županije ukupno je izdvojeno 14 tipova tala, od čega 6 pripada automorfnim, a 8 hidromorfnim tlima. Od ukupnih poljoprivrednih površina automorfna tla zauzimaju 45,4 % , a hidromorfna tla 54,6 %.

Strukturna površina prema katastarskim kulturama u Vukovarsko-srijemskoj županiji

red br.	grad – općine	ukupna površina	Površina po katastarskim kulturama u ha								
			Oranice	voćnja- ci	vino- gradi	liva- de	paš- njaci	trs- tici	ukupno poljopri- vredna površina	šume ha	neplod- no
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1.	VUKOVAR	10.021	5.749	73	295	27	283	63	6.490	1.300	2.231
2.	VINKOVCI	6.420	1.599	184	21	54	27	0	1.885	2.629	1.906
3.	ŽUPANJA	5.005	2.387	34	0	29	116	0	2.566	1.460	979
4.	ILOK	12.891	6.144	157	1.192	80	508	23	8.104	3.290	1.497
5.	OTOK	13.634	6.065	47	0	16	176	0	6.304	6.258	1.072
6.	ANDRIJAŠEVCI	3.961	2.641	57	1	1	4	0	2.704	756	501
7.	BABINA GREDA	8.018	4.833	128	0	165	351	0	5.477	1.428	1.113
8.	BOROVO	2.813	1.785	23	29	0	198	0	2.035	274	504
9.	BOGDANOVCI	5.176	4.144	64	42	5	158	17	4.430	429	317
10.	BOŠNJACI	9.496	4.802	68	0	34	85	0	4.989	3.590	917
11.	CERNA	6.924	3.561	29	0	98	47	0	3.735	2.495	694
12.	DRENOVCI	20.002	9.185	78	0	36	240	0	9.539	8.564	1.899
13.	GRADIŠTE	5.761	3.632	92	1	54	48	0	3.827	1.375	559
14.	GUNJA	3.106	1.777	22	0	34	21	0	1.854	683	569
15.	IVANKOVO	10.335	6.730	592	13	53	117	0	7.505	1.854	976
16.	JARMINA	1.294	1.035	108	3	0	11	0	1.157	0	137
17.	MARKUŠICA	7.345	6.097	60	4	53	254	15	6.483	330	532
18.	LOVAS	4.252	3.179	42	174	0	123	3	3.521	234	497
19.	NEGOSLAVCI	2.121	1.857	15	10	0	20	64	1.966	7	148
20.	NIJEMCI	22.468	9.772	103	34	14	111	0	10.034	10.724	1.710
21.	NUŠTAR	4.334	3.423	87	16	26	37	33	3.622	269	443
22.	PRIVLAKA	5.240	2.933	11	0	3	35	0	2.982	1.875	383
23.	S. JANKOVCI	9.515	6.020	28	24	26	112	0	6.210	2.577	728
24.	S. MIKANOVCI	5.450	2.171	54	10	7	166	0	2.408	2.675	367
25.	ŠTITAR	4.012	1.851	51	0	74	177	0	2.153	1.307	552
26.	TOMPOJEVCI	7.217	5.205	37	51	0	86	228	5.607	1.186	424
27.	TORDINCI	5.017	3.864	14	14	0	108	0	4.000	528	489
28.	TOVARNIK	6.456	5.389	86	49	26	79	5	5.634	302	520
29.	TRPINJA	11.800	9.900	119	43	16	451	0	10.529	320	951
30.	VOĐINCI	2.127	1.443	29	6	1	41	0	1.520	420	187
31.	VRBANJA	19.098	7.454	40	0	16	68	45	7.623	10.246	1.229
	UKUPNO	241.309	136.627	2.532	2.032	948	4.258	496	146.893	69.385	25.031

Izvor: DGU, Područni ured za katastar Vukovar

Poljoprivredna proizvodnja u Republici Hrvatskoj je organizirana na taj način da se svi poljoprivredni proizvođači koji žele biti u sustavu državnih potpora moraju upisati u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Takvih gospodarstava na državnoj razini ima 186.333. Na Vukovarsko-srijemsku županiju otpada 5,1 % odnosno 9.675 gospodarstava

Ukupne poljoprivredne površine Vukovarsko - srijemske županije iznose 146.893 hektara od čega se 93,01 % odnosi na oranice, 2,90 % na pašnjake, 0,65 % na livade, te 1,38 % na vinograde i 1,72 % na voćnjake. Najveću zastupljenost u poljoprivrednoj proizvodnji imaju slijedeće kulture: kukuruz, pšenica, soja, šećerna repa, suncokret, uljana repica, ječam, zob, krumpir, krmne kulture i povrće. Koliko će kojih kultura biti zasijano ovisi o više čimbenika, a prvenstveno o tržištu – cijeni proizvoda, organiziranosti otkupa i rokovima plaćanja, plodoredu i tradicionalnoj zastupljenosti pojedinih kultura.

Broj poljoprivrednih gospodarstava u VSŽ prema veličini u ha

2010 god.	bez zemljišta	0-1 ha	1-3 ha	3-5 ha	5-10 ha	10-50 ha	iznad 50 ha	ukupno
broj PG	2.771	2.058	1.297	1.038	1.370	1.669	343	10.576
%	27 %	19%	12%	10 %	13 %	16 %	3 %	100 %
ha	0	879	2.305	3.807	9.932	41.441	68.604	126.968
%	0	0,7%	1,8 %	3 %	7,8 %	35,7 %	54 %	100 %
2011 god.	bez zemljišta	0-1 ha	1-3 ha	3-5 ha	5-10 ha	10-50 ha	iznad 50 ha	ukupno
broj PG	3.301	1.166	1.201	922	1.308	1.739	502	10.146
%	33 %	11 %	12 %	9 %	13 %	18 %	5 %	100 %
ha	-	570	2.290	3.614	9.528	40.038	70.343	126.383
%	-	0,5 %	2 %	3 %	8 %	32%	55 %	100 %
2012 god.	bez zemljišta	0-1 ha	1-3 ha	3-5 ha	5-10 ha	10-50 ha	iznad 50 ha	ukupno
broj PG	3.164	1.107	1.174	913	1.269	1.706	533	9.866
%	32%	11%	12%	9%	13%	17%	6%	100%
2013 god.	bez zemljišta	0-1 ha	1-3 ha	3-5 ha	5-10 ha	10-50 ha	iznad 50 ha	ukupno
broj PG	2.571	1.677	1.289	930	1.273	1.637	418	9.795
%	26%	17%	13%	10%	13%	17%	4%	100%
ha	-	455	3.234	3.518	9.793	39.601	70.391	126.992
%	-	0,4 %	2,5%	2,8 %	7,8%	31,1%	55,4%	100%
2014 god.	bez zemljišta	0-1 ha	1-3 ha	3-5 ha	5-10 ha	10-50 ha	iznad 50 ha	ukupno
broj PG	2.513	1.662	1.313	904	1.268	1.578	437	9.675
%	26%	17%	14%	9%	13%	16%	5%	100%
ha	-	641	2.466	3.561	9.531	37.570	68.675	122.444
%	-	0,5%	2,0%	2,9%	7,8%%	30,7%	56,1%	100%

U gore prikazanoj tablici gdje je obrađeno posljednjih pet godina može se na općoj razinu ustvrditi da nema značajnijih promjena kako u broju OPG-a tako i u površinama koje obrađuju.

Ako detaljnije analiziramo prikazane podatke vidi se da u strukturi gospodarstava prema veličini posjeda prevladavaju mala i srednja gospodarstva s površinom do 10 hektara kojih je 77-79 %, a obrađuju svega 13 % poljoprivrednih površina. U ovoj kategoriji je zanimljivo istaknuti registrirana gospodarstva bez zemlje i ona 0-1 hektar kojih ima 43-46 %, a obrađuju svega 0,5 % poljoprivrednih površina. To nisu komercijalna gospodarstva nego u najvećoj mjeri proizvode za vlastite potrebe.

U drugoj kategoriji gospodarstava od 10-50 ha može se primijetiti da je broj gospodarstava stabilan i iznosi 17 %, ali se vidi trend pada u površinama koje obrađuju sa 36 % na 31 %. To je posljedica neriješene zemljišne politike odnosno vlasništva kako privatnog tako i državnog poljoprivrednog zemljišta. To su gospodarstva koja su orijentirana na tržišnu proizvodnju, mješovita su, a to znači da imaju više organiziranih proizvodnji na gospodarstvu (ratarstvo, stočarstvo, povrtlarstvo ili voćarstvo i prerada,...). Takva gospodarstva su se pokazala kao fleksibilna i održiva s obzirom na nesređeno stanje na tržištu i u poljoprivredi općenito.

Kategorija gospodarstava s preko 50 ha je treća, a obuhvaća samo 5 % registriranih gospodarstava koja obrađuju 55 % poljoprivrednog zemljišta. To su poljoprivredni obrti, trgovačka društva, zadruge i veliki OPG-i. Oni su se profilirali u subjekte koji planski proizvode i orijentirani su na tržišnu proizvodnju. U okviru svog poslovanja kombiniraju više oblika proizvodnje što uključuje različite prerade i skladištenja, te ugovaraju svoju proizvodnju s poznatim kupcem i nedvojbeno se lakše snalaze na tržištu.

Na kraju ove analize treba istaknuti veliki problem u strukturi broja gospodarstava, a to je kategorija gospodarstava bez zemlje čija zastupljenost iznosi čak 26 %. Oni su uglavnom registrirani zbog ostvarivanja beneficija od kojih su prednjačile one koje osiguravaju prednost kod prodaje i zakupa državnog poljoprivrednog zemljišta, a vezali su se za prethodni Zakon o poljoprivrednom zemljištu te drugih prava vezanih za potpore u poljoprivredi posebno na dohodovne potpore kojih više nema. Zato je njihov broj još uvijek velik mada tih prava više nema, a nema niti zakonske odredbe za njihovo ukidanje ako ne obavljaju nikakvu poljoprivrednu djelatnost.

Broj gospodarstava prema tipu

POLJOPRIVREDNA GOSPODARSTVA	2011. GODINA	2012. GODINA	2013. GODINA	2014. GODINA
OBITELJSKO GOSPODARSTVO	9.548	9.279	9.207	9.167
OBRT	369	351	349	301
TRGOVAČKO DRUŠTVO	150	159	163	143
ZADRUGA	63	63	62	50
OSTALI	16	14	14	14
UKUPNO	10.146	9.866	9.795	9.675

Uvidom u podatke u gore prikazanoj tablici može se zaključiti da je broj gospodarstava prema tipu, pogotovo u zadnje tri godine dosta ujednačen. Novi trend smanjenja svih tipova gospodarstva je vidljiv. Iz tablice je isto tako vidljivo da su u ukupnom broju gospodarstava najviše zastupljena obiteljska poljoprivredna gospodarstva među kojima su i ona koja nemaju perspektivu zbog malog ili nikakvog posjeda i proizvodnje kojih je oko 60 %, a registrirani su zbog prava i beneficija koja ostvaruju kroz registraciju u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Kada bi se navedena kategorija OPG-a riješila kroz socijalnu

politiku i politiku drugih ministarstava došlo bi se do realnijih odnosno stvarnih podataka koji se odnose na poljoprivredne proizvođače te ujedno dobila drugačija slika o stanju poljoprivredne proizvodnje kako na razini naše županije tako i na razini RH.

Ono što je pozitivno u razvoju poljoprivredne politike je činjenica da ipak ima pokazatelja koji upućuju na okrupnjavanja posjeda, međutim još uvijek su problem mala gospodarstva (do 10 ha) kojih je oko 78 %, a obrađuju svega 13 % poljoprivrednog zemljišta i nisu se preorijentirala na dohodovnije kulture od kojih si mogu osigurati opstanak.

3. RATARSKA PROIZVODNJA

Temeljem podataka Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju predočenih u tablicama koje slijede, odnosno prikaza proljetne i jesenske sjetve u sustavu potpora, može se zaključiti da se ukupna biljna proizvodnja koja je u sustavu potpora zasniva na oko 125.000 hektara s tim da se računa da se oko 5 000 hektara radi izvan sustava potpora zbog neriješenih imovinsko pravnih odnosa.

Proizvodnja žitarica u ukupnoj strukturi ratarske proizvodnje u Vukovarsko srijemskoj županiji zauzima najznačajnije mjesto i to s čak 60 % zastupljenosti. Odnosi u strukturi sjetve i plodoređa ovise o više čimbenika među kojima je najvažniji cijena robe na tržištu, mogućnost otkupa i skladištenja te rokovi plaćanja.

Biljna proizvodnja na otvorenom isključivo ovisi o klimatskim uvjetima među kojima su najznačajniji količina i raspored padalina koji su ujedno presudni čimbenik za formiranje i ostvarenje prinosa. Količina i raspored padalina po mjesecima u zadnjih 10 godina prikazani su u tablici koja slijedi i iz koje su mogu izvući zaključci o pojedinim proizvodnim godinama za ukupnu biljnu proizvodnju.

Kada usporedimo 2014. godinu s prethodnom 2013. možemo reći da su ujednačene po iznadprosječnim padalinama koje iznose 50-tak l/m² što i nije neko značajno odstupanje. Ali ako pogledamo raspored po mjesecima vidjet ćemo da su 4. i 5. mjesec 2014. bili znatno kišoviti i to za 110 l/m² od prosjeka za ta dva mjeseca. Ako se u tom periodu pridodaju i padaline iz cijelog našeg šireg okruženja spojene s otapanjem snijega iz planinskih područja što je uobičajena pojava, dođe se do takvih količina oborinskih voda koje nisu spremni primiti postojeći vodotoci te iz tog razloga dolazi do katastrofa kao što je to 2014. godine bila poplava rijeke Save. Zbog nezapamćeno visokog vodostaja i ogromnih količina vode koje su pritjecale iz svih pritoka rijeke Save, uspore utoka u Dunav došlo je do velikog pritiska na vodne građevine i nasipe pa je na dva mjesta došlo do puknuća nasipa (Gunja i Račinovci) i izlivanja rijeke Save u područja Cvelferije i Spačvanskog bazena. Ta se katastrofa dogodila 17. svibnja 2014. godine. Sanacija poplavljenog područja je intenzivno trajala cijelo ljeto, a posljedice tog nemilog događaja još uvijek se saniraju pogotovo na stambenim i gospodarskim objektima. Što se tiče poljoprivrednih površina, poplava je zahvatila tri općine i to Gunju, Drenovce i Vrbanju. Prema izvješćima Županijskog stožera za spašavanje poplavljeno je oko 8.500 hektara poljoprivrednog zemljišta. Na nekim područjima se voda duže zadržala dok se s nekih povukla u par dana jer je velika količina vode preusmjerena u Spačvanski Bazen – šumu. Ministarstvo poljoprivrede je na temelju slike preklopa satelitskog snimka poplavljenih područja u dva navrata obeštetilo poljoprivredne proizvođače čije su površine bile poplavljene, a radi se o 6.470 hektara. Ostali su pokušali organizirati ponovljenu sjetvu što je nekima i uspjelo zahvaljujući dobrom rasporedu padalina u ljetnim mjesecima.

Nakon prekomjernih padalina u 5. i 6. mjesecu nastupio je 6. mjesec s upola manjim količinama od prosjeka što je povoljno utjecalo na sušenje tla u poplavljenim područjima i za ponovljenu sjetvu. U ljeto ponovno nastupa period od tri mjeseca s iznadprosječnim padalinama (7., 8. i 9. mjesec) koje na sreću nisu štetile gotovo nikome osim stočara koji su

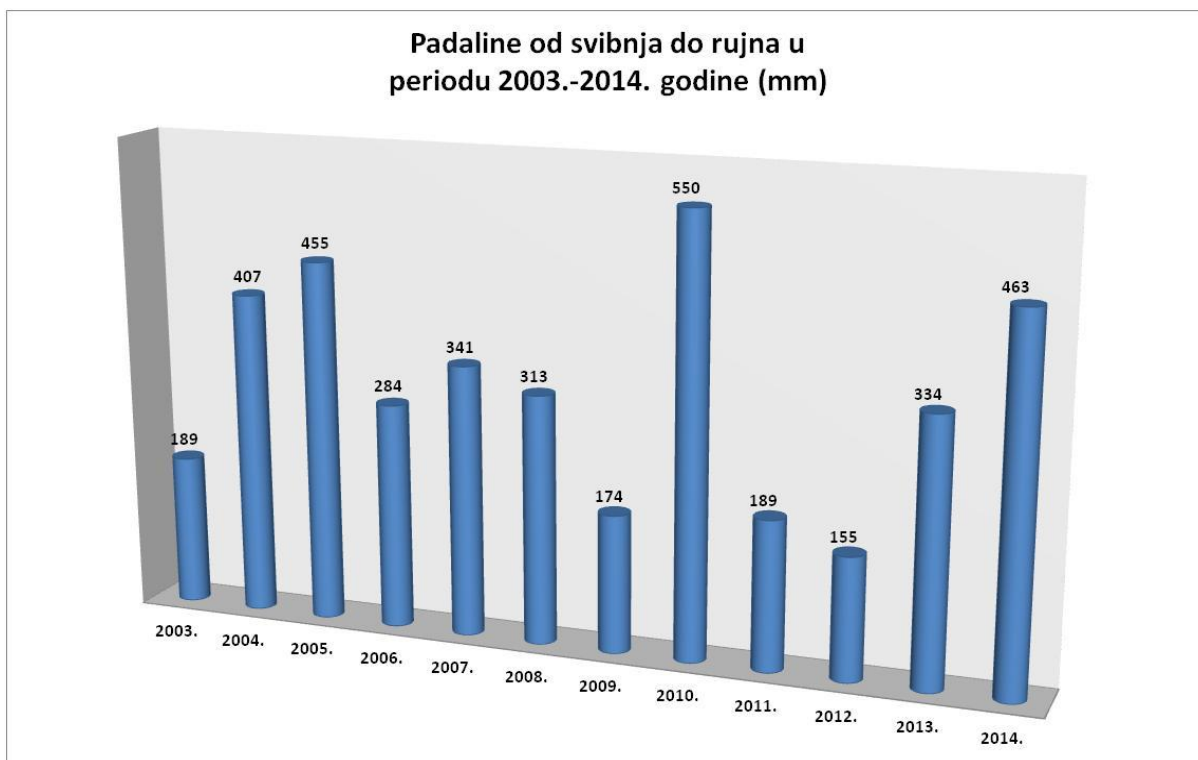
imali muke i poteškoća sa sušenjem sijena. U 9. mjesecu su iznadprosječne padaline prouzrokovale velike poteškoće kod vršidbe suncokreta tako da oni koji nisu na vrijeme uspjeli skinuti zreli suncokret već su čekali smanjenje vlage, kasnije nisu uspjeli uhvatiti povoljno vrijeme da bi ga uopće skinuli.

Što se tiče ostalih kultura koje se skidaju u jesen gotovo da i nije bilo nekih problema. Soja i kukuruz su skinuti u gotovo optimalnim rokovima, a šećerna repa je zbog iznadprosječnih prinosa ostala za vađenje do samog kraja 2014. te je samo nekolicina proizvođača imala problema s vađenjem i odvozom s njive. Većih problema je bilo s malom digestijom, smanjenjem ugovorene otkupne cijene i dinamikom vađenja koja je prema navodu većeg broja proizvođača bila loše organizirana, te su pojedine izvađene repe stajale na poljima 20 i više dana što znači da su značajno gubile na kvaliteti i kilaži koju im nitko nije uzeo u obzir.

Padaline DHMZ- Gradište

Mj.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	PROSIJEK PADALINA / 2004 - 2014 /
1	77	32	28	57	32,5	59,9	74,9	36,8	32,4	70,00	29	48,1
2	53	75	34	52	5,3	44,7	67,8	30,1	50,7	57,9	35	45,9
3	26	47	70	87	61,4	45,2	50,3	25,3	2,8	84,3	34	48,4
4	152	49	91	2	41,6	19,0	51,3	14,7	89,9	40,6	85,6	57,8
5	125	44	39	128	47,1	24,6	98,8	47,8	75,9	117,9	165,1	83,0
6	99	71	90	55	111,8	76,8	215,7	37,3	39,3	50,6	34,7	80,1
7	48	134	18	33	62,7	35,7	71,1	84,1	16,0	45,3	87	57,7
8	89	158	126	41	24,7	36,5	79,8	3,8	2,9	36,8	81,7	61,8
9	46	48	11	84	76,4	1,9	84,0	16,2	21,4	83,2	95,2	51,5
10	71	6	17	115	41,8	61,0	58,9	28,6	61,9	62,5	6,1	48,1
11	104	19	24	98	54,5	57,1	66,1	4,5	45,4	56,8	7,9	48,8
12	15	11	30	51	33,9	110,7	72,0	63,4	91,3	36,0	75,5	53,6
Σ	905	694	578	803	593,7	573,1	991,3	392,6	529,9	741,9	736,8	685,3

Što se tiče proizvodne 2014. godine može se reći da je po količini i rasporedu bila čak i dobra samo da se nije dogodila katastrofalna poplava. Po količini padalina je slična 2013. godini tako da u nepoplavljenim područjima nije izostao dobar prinos, nego je kod svih kultura u principu izostala realna otkupna cijena što ćemo komentirati naknadno.

Da bismo dobili pravu sliku ratarske proizvodnje izradili smo dvije tablice:

1. Prikaz strukture proljetne i jesenske sjetve u sustavu potpora
2. Pregled proizvodnje jesenskih i proljetnih usjeva te njihova vrijednost

iz kojih se mogu vidjeti zasijane površine jesenske i proljetne sjetve, prosječni prinosi, proizvedene količine robe i njihova vrijednost i temeljem toga zaključiti na kojoj smo razini proizvodnje i efikasnosti u poljoprivredi.

Temeljem podataka Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju predočenih u tablicama koje slijede, odnosno prikaza proljetne i jesenske sjetve u sustavu potpora, može se zaključiti da se ukupna biljna proizvodnja koja je u sustavu potpora zasniva na oko 125.000 hektara. Odnos proljetne sjetve prema jesenskoj je takav da je proljetna sjetva zastupljena s 60 pa i do 70 %, od ukupnih površina u proizvodnoj godini. Odstupanja koja se događaju u pojedinim godinama nisu značajna, ali na njih najviše utječe tržište i potreba za pojedinim kulturama odnosno tržišni viškovi koji isto tako utječu da se te kulture ne siju iduće godine. Jedan od važnih činitelja je i pojava elementarnih nepogoda poput suše ili prekomjernih padalina što utječe na prinose, a samim tim i na zasnivanje proizvodnje u sljedećoj godini.

Prikaz strukture proljetne i jesenske sjetve u sustavu potpora

R. b. r.	Kulture	Zasijano																	
		2009. godina			2010. godina			2011. godina			2012. godina			2013. godina			2014. godina		
		ha	%	%u uk.	ha	%	%u uk.	ha	%	%u uk.	ha	%	% u uk.	ha	%	% u uk.	ha	%	%u uk.
1.	Kukuruz	24.908	33,62	20,09	27.205	34,04	23,34	30.769	35,76	25,09	29.521	36,33	23,90	27.336	34,71	21,86	25.629	30,62	20,45
2.	Šećerna repa	10.400	14,04	8,39	10.381	12,99	8,91	7.300	8,49	5,95	8.950	11,01	7,25	7.384	9,37	5,91	8.218	9,82	6,56
3.	Suncokret	8.235	11,11	6,64	9.320	11,66	8,00	9.735	11,31	7,94	9.782	12,04	7,92	12.659	16,07	10,12	12.827	15,32	10,24
4.	Soja	13.500	18,22	10,89	17.920	22,42	15,38	21.369	24,84	17,42	18.097	22,27	14,65	15.036	19,09	12,03	20.909	24,98	16,69
5.	Zob	485	0,75	0,39	575	0,72	0,49	761	0,88	0,62	790	0,97	0,64	890	1,13	0,71	864	1,03	0,69
6.	Krumpir	102	0,14	0,08	135	0,17	0,12	121	0,14	0,10	168	0,21	0,14	264	0,33	0,21	306	0,37	0,24
7.	Ostalo /krmno bilje, povrće, voće, vinog. i dr. /	16.377	22,12	13,21	14.395	18,00	12,36	15.986	18,58	13,03	13.951	17,17	11,29	15.205	19,30	12,16	14.954	17,86	11,93
	UKUPNO proljetne	74.007	100		79.931	100		86.041	100		81.259	100		78.744	100		83.707	100	
1.	Pšenica	40.905	81,94	32,99	29.250	79,99	25,10	30.728	83,97	25,06	35.945	85,06	29,10	38.573	83,36	30,85	32.298	77,63	25,77
2.	Pivski ječam	1.608	3,22	1,30	1.560	4,27	1,34	1.144	3,13	0,93	1.037	2,45	0,84	5.095	11,01	4,07	5.523	13,27	4,41
3.	Stočni ječam	2.258	4,52	1,82	2.215	6,06	1,90	1.901	5,19	1,55	3.727	8,82	3,01						
4.	Triticalle	100	0,21	0,08	151	0,41	0,13	176	0,48	0,14	200	0,47	0,16	412	0,89	0,33	514	1,24	0,41
5.	Zob	559	0,97	0,45	575	1,57	0,49	761	2,08	0,62	790	1,87	0,64	890	1,92	0,71	864	2,08	0,69
6.	Uljana repica	4.563	9,14	3,68	2.814	7,70	2,42	1.886	5,15	1,54	563	1,33	0,46	1.302	2,82	1,04	2.406	5,78	1,92
	UKUPNO jesenske	49.993	100		36.565	100		36.596	100		42.262	100		46.272	100		41.605	100	
	SVEUKUPNO	124.000			116.496			122.637			123.521			125.046			125.312		

Pregled proizvodnje jesenskih i proljetnih usjeva te njihova vrijednost

(u mil. kuna)

R. br.	Kultura	2011. godina			2012. godina			2013. godina			2014. godina		
		preuzeta proizvodnja (u t) t/ ha	cijena (kn/t)	vrijednost preuzete proizvodnje (bez poticaja)	preuzeta proizvodnja (u t) t/ ha	cijena (kn/t)	vrijednost preuzete proizvodnje (bez poticaja)	preuzeta proizvodnja (u t) t/ha	cijena (kn/t)	vrijednost preuzete proizvodnje (bez poticaja)	preuzeta proizvodnja (u t) t/ha	cijena (kn/t)	vrijednost preuzete proizvodnje (bez poticaja)
1.	Pšenica	184.368 6,0	1410	259.958	230.048 6,4	1350	310.564	192.865 5,0	1050	202.508	161.490 5,0	1000	161.490
2.	Stočni ječam	6.292 5,5	1650	10.381	21.244 5,7	1510	32.078	22.927 4,5	1350	30.951	22.092 4,0	1300	28.719
3.	Pivski ječam	5.491 4,8	1530	8.401	5.703 5,5	1650	9.409						
4.	Uljana repica	4.903 2,6	2810	13.777	1.013 1,8	3300	3.342	2.734 2,1	2590	7.081	7.939 3,3	2700	21.435
	Ukupno	201.054		292.517	258.008		355.393	218.526		240.540	191.521		211.644
1.	Kukuruz	215.383 7,0	1200	258.459	112.180 3,8	1820	204.167	191.352 7,0	1000	191.352	217.846 8,50	800	174.276
2.	Šećerna Repa	379.600 52,00	300	113.880	313.250 35,00	300	93.975	376.584 51,00	340	128.038	550.606 67,00	240	132.145
3.	Suncokret	30.178 3,1	2590	78.161	31.302 3,2	3810	119.260	48.104 3,8	1850	88.992	41.046 3,2	1800	73.882
4.	Soja	53.422 2,5	2400	128.212	34.384 1,9	4360	149.914	33.079 2,2	2900	95.929	73.181 3,5	2340	171.243
	Ukupno	678.583		578.712	491.116		567.316	649.119		504.311	882.679		551.546
	SVEUKUPNO			871.229			922.709			744.851			763.190

Napomena: Za izračun vrijednosti preuzete proizvodnje za 2014. godinu korištene su aktualne cijene u listopadu 2014. godine Tržišno informacijskog sustava poljoprivrede (TISUP)

U tablicama je isto tako vidljivo da su prosječni prinosi mali i da ima dosta prostora da se podignu na višu razinu. Na ukazanu problematiku je najviše utjecalo nesređeno stanje s vlasništvom i posjedom državnog poljoprivrednog zemljišta, te se iz tog razloga nisu mogli formirati kvalitetni i stabilni poslovni subjekti spremni za investicije i primjene novih tehnologija kako bi pojeftinili proizvodnju, a povećali dobit. Kao razlog manje razine prosječnih prinosa je i nepostojanje adekvatnih organizacijskih oblika povezivanja proizvođača putem kojih bi stabilizirali poljoprivrednu proizvodnju (zadruga, strojni prstenovi, trgovačka društva, klasteri itd), te kroz iste imali siguran otkup ili plasman na tržište. Putem bolje organiziranosti više bi se mogli posvetiti samoj proizvodnji i primjeni novih znanja i vještina što se pokazalo kao primjer dobre prakse u susjednim zemljama (Italija, Austrija, Slovenija itd.) Mišljenja smo da je to jedini put kojim se treba krenuti odnosno više se posvetiti boljem organiziranju poljoprivrednih proizvođača kako bi bili konkurentni na tržištu kako u Republici Hrvatskoj tako i na EU tržištu.

U analizi pogotovo druge tablice Pregled proizvodnje jesenskih i proljetnih usjeva te njihova vrijednost može se primijetiti značajan pad vrijednosti proizvodnje i to za cca 170.000 milijuna kuna. Razlog pada nije količina proizvedene robe, nego cijena koja se već niz godina nerealno formira od strane otkuplivača. Naime od 2012. godine kada su i cijene i prinosi bili dobri, primjećuje se pad otkupnih cijena. Kao razlog se navode cijene na evropskom tržištu i nedostatku novaca za otkup što i nije prava istina jer se u stvarnosti radi o špekulacijama banaka i otkuplivača odnosno lobija koji vode poljoprivrednu politiku umjesto da je to briga državnih institucija – ministarstva poljoprivrede. Uz činjenicu da svake godine cijene repromaterijala rastu, a cijene otkupa padaju ili su iste, mora se reći da već dugi niz godina izostaje ostvarenje dohotka na gospodarstvu što presudno utječe na razvoj i opstanak ruralnih prostora.

4. POVRTLARSKA PROIZVODNJA

Poljoprivredna proizvodnja je vrlo značajna gospodarska djelatnost u našoj županiji i zasigurno može predstavljati temelj razvoja gospodarstva. No, kada pobliže analiziramo strukturu zasijanih površina vidjet ćemo da određenim segmentima poljoprivredne proizvodnje, poput povrtlarstva, do sada nije poklonjena dovoljna pozornost.

Povrtlarska proizvodnja, pored upotrebe suvremene poljoprivredne mehanizacije, tehnologije i znanja, zahtjeva znatno više radne snage nego što je to kod ratarskih kultura. Proizvodnja povrća je najintenzivnija grana biljne proizvodnje u pogledu ostvarivanja prihoda po jedinici površine. Dovoljno je usporediti samo proizvodnju sa jednog hektara povrća na otvorenom u odnosu na istu površinu neke ratarske kulture pa će se vidjeti da prihod višestruko ide u korist povrća, a da ne govorimo o razlici između uzgoja povrća u zaštićenim prostorima (staklenici, plastenici) i ratarske proizvodnje.

Potrebno je stoga poduzeti korake kako bi se proizvođači (prije svega obiteljska poljoprivredna gospodarstva) okrenuli dohodovnijim poljoprivrednim kulturama uz primjenu novih tehnologija i tako povećali svoju zaposlenost, prinos i osigurali veću dohodovnost vlastite proizvodnje.

S obzirom da se zanemarivo male površine nalaze pod zaštićenim prostorima potrebno je ovu proizvodnju usmjeriti u proširenje i opremanje kapaciteta u proizvodnji povrća. Isto tako je posebno važno stalnom edukacijom pružiti proizvođačima nova saznanja o suvremenijim tehnologijama proizvodnje povrća (plastenička, staklenička ili hidroponska proizvodnja), te im pomoći postizanju konkurentnosti i sposobnosti odgovora zahtjevima kako domaćeg tako i inozemnog tržišta.

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u Vukovarsko – srijemskoj županiji u 2014. godini 1941,15 ha nalazi se pod povrtlarskim kulturama namijenjenih tržištu.

Iz podataka predočenih u tablici koja slijedi uočljiv je porast od 217 ha u odnosu na prethodnu godinu no to i dalje čini tek 1,56 % prijavljenih poljoprivrednih površina. Uzroci čega su teško pozicioniranje na tržištu, teško prihvaćanje i odluka poljoprivrednika da se odmaknu od tradicionalne ratarske proizvodnje i realno gledajući teško dostupne količine vode potrebne za navodnjavanje većih poljoprivrednih površina.

Iako je uočljiv rast proizvodnje povrća na manjim poljoprivrednim gospodarstvima velika razlika je ipak nastala uslijed promjene modela prijave i ostvarenja poticaja Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i značajnim povećanjem proizvodnje povrća na površinama PIK-a Vinkovci i VUPIK-a.

U županiji je vrijedna spomena investicija u najsuvremeniju proizvodnju povrća koja je realizirana na cca 10 ha staklenika sa hidroponskim uzgojem povrća.

Pregled proizvodnje povrtlarskih kultura u razdoblju 2010. - 2014.

rd. br.	kultura	2010. god. (ha)	2011. god. (ha)	2012. god. (ha)	2013. god. (ha)	2014. god. (ha)
		broj korisnika poticaja je 191	broj korisnika poticaja je 749		broj korisnika poticaja je 1.061	
1.	blitva	0,04	0,01	0,33	-	-
2.	bob	0,007	-	-	-	-
3.	brokula	-	-	0,62	5,00	0,90
4.	cikla	3,39	34,97	15,28	4,20	24,95
5.	cvjetača	-	5,59	2,94	2,15	8,45
6.	češnjak	0,14	0,19	2,01	14,30	16,37
7.	dinje	-	7,88	10,58	4,78	3,40
8.	grah	34,50	34,62	70,03	73,54	165,16
9.	grašak	191,58	339,17	380,52	368,77	360,24
10.	kelj	-	7,90	8,59	10,53	8,17
11.	hren	-	-	-	-	0,35
12.	kelj pupčar	-	0,35	-	-	-
13.	komorač	-	-	0,45	-	-
14.	korabica	-	-	0,09	-	-
15.	krastavci i kornišoni	5,21	0,94	0,64	1,11	0,94
16.	kukuruz šećerac	-	186,69	72,55	160,72	161,76
17.	kupus	69,70	80,10	45,46	78,23	83,32
18.	lubenice	167,91	152,77	124,74	163,12	152,15
19.	luk	353,54	433,04	353,56	269,35	305,11
20.	mahune	-	0,10	0,05	-	0,14
21.	merkantilni krumpir	135,96	121,55	168,78	264,69	306,95
22.	mrkva	4,23	94,15	106,35	68,05	54,18
23.	paprika	24,05	34,17	27,06	34,23	30,63
24.	pastrnjak	1,65	0,42	0,60	-	0,58
25.	patlidžan	-	3,74	1,37	1,91	1,28
26.	peršin	5,42	3,34	2,52	1,90	2,95
27.	poriluk	4,38	16,15	0,17	13,20	0,15
28.	rajčica	8,53	8,19	5,27	5,15	6,15

29.	salata	-	0,10	0,10	-	1,82
30.	špinat	-	0,29	0,54	-	-
31.	tikva	1,79	3,50	1,26	6,87	17,19
32.	tikvice	2,90	2,94	2,43	1,50	18,56
33.	miješani nasad povrća	-	24,66	103,96	110,69	117,33
34.	ostalo povrće	49,73	85,49	264,42	60,20	91,97
UKUPNO		1.064,66	1.683,01	1.773,27	1.724,18	1.941,15

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

5. VOĆARSKA PROIZVODNJA

U 2014. godini prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u Vukovarsko – srijemskoj županiji i Savjetodavne službe (SS) pod dugogodišnjim nasadima voća intenzivne proizvodnje nalazi se 1.511,93 ha.

Pregled višegodišnjih nasada po voćnim vrstama u ha

Vrsta	Nasadi 2012.	Nasadi 2013.	Nasadi 2014.
Badem	1,05	0,50	0,28
Breskva	84,60	78,92	65,97
Dunja	0,07	1,2	2,14
Jabuka	549,59	515,64	452,69
Jagoda	3,41	1,52	2,22
Kruška	41,67	42,96	34,47
Kupina	4,67	3,25	3,44
Lijeska	82,20	71,76	67,84
Malina	1,98	1,86	0,60
Marelica	38,79	24,34	26,15
Miješano	84,43	96,14	109,70
Nektarine	10,58	13,31	8,66
Orah	100,40	88,16	59,26
Ostalo	21,16	37,34	58,35
Ribiz	2,32	1,48	-
Šipak	0,50	0,50	0,18
Šljiva	281,36	343,68	306,15
Trešnja	7,29	7,76	4,42
Višnja	210,58	304,28	309,41
Ukupno voćnjaci	1.526,20	1.634,60	1.511,93

Izvor: APPRRR, HPK i SS

Još uvijek najveći dio trajnih nasada voća po tehnološkoj razvijenosti i primjeni suvremenih tehnoloških i uzgojnih dostignuća ne udovoljava visokim kriterijima. Procesi proizvodnje odvijaju se uglavnom bez melioracijskih zahvata odvodnje i navodnjavanja, te zaštite od mraza i tuče, bez kojih nije moguće ostvariti stabilne i u prosjeku visoke urode potrebne kvalitete.

A sad smo dio EU, u zajednici gdje primarni poljoprivredni proizvođači, poglavito voćari, nailaze na sve veće probleme u poslovanju. Sada su pred izazovima velikoga, dobro organiziranoga i nemilosrdnoga EU tržišta te im je potrebno pomoći u smislu bolje organizacije i uspješnijega nastupa na tržištu. Stoga će županija sve voćare pozvati na bolju organiziranost i pomoći im u tome, a očekivanja voćara su: pomoć za bolju informiranost, pomoć za bolju organiziranost, pomoć u postizanju EU standarda i pomoć u uspješnijem kandidiranju na EU sredstva, i na koncu bolja i snažnija stručna potpora.

5.1. Proizvodnja voća

U posljednjih deset godina površine pod trajnim nasadima voća znatno su povećane u našoj županiji. Prema podacima SS koji se odnose na trajne nasade voća, na području Vukovarsko-srijemske županije u posljednjih deset godina zasađeno je oko 900 ha novih nasada voća, što je izravno utjecalo i na povećanje proizvodnje kako konzumnog tako i voća za industrijsku preradu. Na ovako povećanje površina pod trajnim nasadima pozitivno su utjecale državne, županijske i potpore JLS.

U prosječnim proizvodnim godinama u strukturi proizvodnje na prvom je mjestu jabuka i čini oko 60% ukupne tržišne vrijednosti proizvodnje.

5.2. Skladištenje - čuvanje

Postojeća proizvodnja voća, s tendencijom porasta, u kojoj prije svega prevladava jabuka, predstavlja ozbiljan potencijal koji iskazuje potrebu za izgradnju logističkih kapaciteta, pri čemu se prvenstveno misli na ULO hladnjaču za skladištenje i čuvanje voća, poglavito jabuke, te prateće objekte za prihvata, sortiranje, pakiranje i daljnju distribuciju svježih proizvoda.

6. VINOGRADARSKA PROIZVODNJA

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u Vukovarsko – srijemskoj županiji i SS pod nasadima vinove loze u 2014. godini nalazilo se 1.585,29 ha.

Pregled nasada vinove loze, u ha

Vrsta	Nasadi u 2012.g	Matični nasadi u 2012.g (matičnjak lozних plemki, lozних podloga)	Nasadi u 2013.g	Matični nasadi u 2013.g (matičnjak lozних plemki, lozних podloga)	Nasadi u 2014.g	Matični nasadi u 2014.g (matičnjak lozних plemki, lozних podloga)
Vinova loza	1.624,53	14,7	1.619,46	8,4	1.585,29	2,85

Izvor: APPRRR, HPK i SS

Po površini dominira vinska sorta graševina - 60%, zatim sorta traminac – 13%, frankovka - 10%, rajnski rizling – 8%, dok su ostale sorte: chardonnay, silvanac zeleni, pinot bijeli, pinot crni, cabernet sovignone, merlot, rizvanac i dr. zastupljene u malom postotku.

6.1. Proizvodnja vinskih sorti grožđa

Proizvodnja vinskih sorti grožđa odvija se na posjedima OPG-a kao dio mješovite i dopunske proizvodnje na površini od 930 ha, te u trgovačkim društvima, poljodjelskim obrtima i poljoprivrednim zadrugama kao specijalizirana djelatnost na površini 655 ha.

Vremenski uvjeti su ove godine bili vrlo nepovoljni za vinovu lozu. Zima je bila vrlo blaga, te je i kretanje vegetacije bilo ranije. Već kod kretanja loze pojavile su se prve štete od pipe i gusjenica grbe korak, čija pojava je rijetkost u Srijemskom vinogorju. Najviše šteta od ovih štetnika je bilo na sortama koje su ranije krenule (Frankovka i Chardonnay), na nekim položajima postotak oštećenih pupova je prešao 50 %.

Prošla godina je bila i izrazito kišna. Suma padalina za 2014. godinu bila je 1119,6 mm, dok je višegodišnji prosjek za cijelu godinu oko 650 mm. Zbog ovakvih vremenskih prilika imali smo velik napad pepelnice, štete od ove bolesti se kreću od 20 %, a na nekim položajima prelaze i 50%. Zatim je i napad sivog grožđanog moljca bio izrazito jak, pojavila se čak i 4. generacija ovog štetnika, te su bile velike štete od truleži koje ovaj štetnik izaziva, pogotovo što je vlažnost zraka bila izrazito visoka. U par navrata je bilo i olujnog nevremena praćenog jakim vjetrom i tučom, te je na nekim lokalitetima šteta bila i 100 %-tna (oko 50 ha), a oko 400 ha je imalo štetu od 30%. Ukupno smanjenje prinosa je oko 30 %.

6.2. Proizvodnja stolnoga grožđa

U našoj županiji je proizvodnja stolnoga grožđa slabo zastupljena. Uzgaja se na 10-tak ha ukupne površine i to na malim površinama Iločkih podruma, Vupika i kod nekoliko

OPG-a. Mora se naglasiti da je uzgoj stolnih sorti kod nas vrlo rizičan jer jake zime i kasni mraz može uništiti cijeli višegodišnji trud.

6.3. Prerada – podrumski kapaciteti

Za sadašnju količinu proizvedenog grožđa u našoj županiji uglavnom postoje adekvatni kapaciteti za preradu grožđa, međutim još uvijek u manjoj mjeri nedostaju podrumski kapaciteti za čuvanje proizvedenog vina. U 2014. godini prema informacijama savjetodavne službe podrumski kapaciteti su povećani za 500 000 l, ali proizvodnja je ostala ista. Budući da je i prošle godine bila manja proizvodnja vina zbog šteta u cvatnji i pri kretanju vegetacije, proizvodnja je ostala na istoj razini.

Proizvodni kapaciteti vinograda i vina u 2014. godini

PROIZVOĐAČ	POVRŠINA VINOGRADA (ha)	PODRUMSKI KAPACITETI (l)	GODIŠNJA PROIZVODNJA (l)
TVRTKE I POLJOPRIVREDNE ZADRUGE	655	14.000.000	4.000.000
POLJODJELSKI OBRTI I OPG	930	1.100.000	1.500.000
UKUPNO	1.585	15.000.000	5.500.000

Izvor: Savjetodavna služba

7. JESENSKA SJETVA 2014. GODINE

U strukturi sjetve ozimih kultura dominantno mjesto zauzima pšenica, a u značajno manjem postotku zastupljene su uljana repica, ječam stočni, ječam pivski, raž i pšenoraž (triticalle). Temeljem podataka prikupljenih na terenu, te temeljem višegodišnjih iskustava, ustvrđujemo da površine ovogodišnje jesenske sjetve ne odstupaju značajnije od prethodne godine 2013. Pretpostavlja se da je nešto manje zasijano nego što je uobičajeno za dosadašnje jesenske sjetve 2011-2013.

Prikaz strukture jesenske sjetve ozimih usjeva

red. broj	kultura	zasijano po godinama									
		2010.		2011.		2012.		2013.		2014. procjena	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1.	pšenica	30.728	83,97	35.945	85,06	38.573	83,36	32.298	77,63	29.000	74,74
2.	pivski ječam	1.144	3,13	1.037	2,45	5.095	11,01	5.523	13,27	5.000	12,89
3.	stočni ječam	1.901	5,19	3.727	8,82						
4.	triticalle	176	0,48	200	0,47	412	0,89	514	1,24	500	1,29
5.	zob	761	2,08	790	1,87	890	1,92	864	2,08	800	2,06
6.	uljana repica	1.886	5,15	563	1,33	1.302	2,82	2.406	5,78	3.500	9,02
	UKUPNO	36.596	100,00	42.262	100,00	46.272	100,00	41.605	100,00	38.800	100,00

Izvor : Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Što se tiče količina padalina 2014. godina je bila skoro identična kao i 2013. U 2013. godini su padaline bile nešto drugačije raspoređene, tako da je u prvih pet mjeseci palo oko 110 l/m² više od prosjeka što se odrazilo i na ukupno povećanje padalina za 2013. godinu za 82,4 l/m². Ponovno su ostali isti problemi nedostatka padalina u ljetnom periodu, pogotovo u 8. i 9. mjesecu kada je vlaga potrebna za osnovnu obradu tla i pripremu za sjetvu uljane repice, tako da je cjelokupna sjetva obavljena u izuzetno suhim i neprikladnim uvjetima. Kako su u 2014. godini 7., 8. i 9. mjesec bili iznadprosječno praćeni padalinama ponovno su stvoreni povoljni uvjeti za obradu, pripremu i sjetvu uljane repice. Oni koji su se ipak odlučili za sjetvu za koju možemo reći da je bila u optimalnom sjetvenom roku imali su sreće jer su kasnije došle manje količine padalina koje su optimalno djelovale na nicanje i porast mladih biljčica. Kasniji vremenski uvjeti što se tiče temperatura i padalina povoljno su utjecali na rast i razvoj uljane repice tako da je većina usjeva ušla u zimu s optimalnom biljnom masom. Što se tiče sadašnjeg stanja usjeva može se reći da je zadovoljavajuće. Rast i razvoj ovih usjeva u proljeće će uvelike ovisiti o zimskom periodu, odnosno koliko će se dugo zadržati niske temperature i dali će biti ekstremno niskih temperatura koje mogu nanijeti značajne štete usjevima uljane repice.

Što se tiče sjetve pšenice, može se reći da je obavljena većim djelom u optimalnim agrotehničkim uvjetima i sjetvenim rokovima. S obzirom da su 8. i 9. mjesec imali dovoljne količine padalina potrebnih za to razdoblje, nastupio je period s dosta manjim količinama padalina gdje je u 10. i 11. mjesecu palo samo 14 litara/m² ili 83 litre/m² manje od prosjeka. Ako u obzir uzmemo prethodna dva mjeseca s iznadprosječnim padalinama koji su stvorili dovoljne zalihe vlage u tlu, sušniji period je u biti išao na ruku u provedbi sjetve pšenice. Sjetva je obavljena u dva navrata i to u prvom djelu optimalnih rokova nakon čega je pala dovoljna količina padalina za kvalitetno nicanje pšenice. U drugom dijelu sjetve koji je većim djelom ušao u 11. mjesec izostale su padaline potrebne za nicanje pšenice tako da te pšenice objektivno imaju problema sa sklopom i samim porastom i pripremom biljke za kvalitetno prezimljavanje.

U sjetvi je bila osigurana dovoljna količina kvalitetnog sjemena od strane sjemenarskih kuća, ali je bilo prisutno dosta domaćeg sjemena iz vlastite proizvodnje koje nije dorađeno i zaštićeno od bolesti i štetnika. Na ovu pojavu je značajno utjecala niska otkupna cijena merkantilne pšenice, a s druge strane preskupa sjemenska roba koja je i upitne kvalitete kod pojedinih sjemenarskih kuća.

Što se tiče ulaska pšenice kao usjeva u zimu, možemo reći da se većina pšenice nalazi u dobroj kondiciji te može podnijeti niske temperature i jače izmrzavanje. Neke pšenice koje su sijane iza optimalnih rokova, a to znači u 11. mjesecu imaju problema sa sklopom i kondicijom jer nisu uspjele na vrijeme proći kroz sve faze razvoja potrebne za kvalitetno prezimljenje. Na kraju se može zaključiti da su gotovo sve zasijane površine pod pšenicom u dobrom stanju, a ako u preostalom vegetacijskom periodu posluže dobri klimatski uvjeti uz primjenu svih preostalih agrotehničkih mjera ova bi godina mogla biti jedna od prosječnih po pitanju prinosa i kvalitete.

8. ISPLAĆENE POTPORE

U 2012. godini započelo se s posljednjim koracima usklađivanja sustava izravnih plaćanja s europskim, tako da se od te godine u Hrvatskoj provodi program jedinstvenih plaćanja uz dodjelu prava na plaćanja. U odnosu na prethodne godine došlo je do promjena u plaćanjima zbog usklađivanja sa zajedničkom poljoprivrednom politikom EU – tako da se u 2012. uvodi :

1. Program jedinstvenih izravnih plaćanja na regionalnoj razini sukladno EU pravilima
2. Pravo na plaćanje – poljoprivredno gospodarstvo za ostvarenje proizvodno nevezanih plaćanja mora imati odgovarajući broj dodijeljenih prava na plaćanje
3. Proširenu definiciju poljoprivrednih aktivnosti koja podrazumijeva uzgoj poljoprivrednih kultura, držanje i uzgoj stoke i proizvodnju poljoprivrednih proizvoda ili održavanje zemljišta u stanju pogodnom za poljoprivrednu proizvodnju i očuvanje okoliša.
4. Mjere ruralnog razvoja gdje poljoprivredna gospodarstva za ostvarenje potpore prihvaćaju petogodišnju obvezu zadržavanja istog obujma proizvodnje
5. Državnu pomoć koja je namijenjena za pomoć u prijelaznom razdoblju poljoprivrednicima u posebno osjetljivom sektoru za proizvodno vezana plaćanja za šećernu repu, maslinovo ulje, duhan, mliječne krave i rasplodne krmače.

Zbog gore navedenog došlo je i do izmjena u praćenju i evidentiranju potpora tako da se dana tablica u dijelu za 2012.,2013. i 2014. godinu razlikuje od prethodnog praćenja za razdoblje 2009. – 2011. godine.

POTPORE IZ DRŽAVNOGA PRORAČUNA ZA BILJNU PROIZVODNJU
U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI 2008. – 2014. GODINE

opis poticaja	godina i iznos poticaja u kunama					
	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
RATARSTVO	268.960.939	244.551.430,32	234.620.551,18	252.006.412,18	226.760.509,49	265.088.384,65
VOĆARSTVO I VINOGRADARSTVO	9.191.664,33	9.347.043,49	10.239.949,92			
UKUPNO	278.152.603,33	253.898.473,81	244.860.501,10	252.006.412,18	226.760.509,49	265.088.384,65

PREGLED ISPLATA POTPORA ZA BILJNU PROIZVODNJU U NAŠOJ ŽUPANIJI ZA 2014.

REDNI BROJ	NAZIV POTPORE	UKUPNO
1.	Program jedinstvenih plaćanja	235.824.890,06
2.	Posebna potpora - Proizvodno vezane izravne potpore	3.647.141,36
3.	Ekološka poljoprivredna proizvodnja	2.209.985,20
4.	Integrirana poljoprivredna proizvodnja	2.456.335,11
5.	Teži uvjeti gospodarenja u poljoprivredi	10.666.986,33
6.	Šećerna repa po ha	10.118.092,59
7.	Duhan po kg	164.954,00
	UKUPNO	265.088.384,65

Prema podacima Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju iz siječnja 2015. godine nedvojbeno je da su potpore iz državnoga proračuna za biljnu proizvodnju u Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2014. veće nego prethodne i to za cca 38

milijuna kuna. Nakon pada za 25 milijuna kuna u 2013. godini, visina potpora se ponovno stabilizirala te sada iznosi 265.088.384,65 milijuna kuna.

9. NACIONALNI PROJEKT NAVODNJAVANJA I GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM I VODAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ (NAPNAV)

Vlada RH je početkom 2004. godine započela aktivnosti za izradu strateškog plana unapređenja poljoprivrede primjenom navodnjavanja s ciljem osiguranja uvjeta za optimalno korištenje prirodnih resursa tala i voda. Osnovano je Nacionalno povjerenstvo i Stručni tim za izradu i koordinaciju Nacionalnog projekta navodnjavanja te je u srpnju 2005. godine izrađen i strateški dokument – Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj – NAPNAV. Osnovni ciljevi projekta navodnjavanja u RH su borba protiv suše, povećanje proizvodnje, veća konkurentnost poljoprivredne proizvodnje na domaćem i stranom tržištu, povećanje vrijednosti poljoprivrednog sektora u ukupnom gospodarstvu i racionalnije gospodarenje vodnim resursima putem izgradnje infrastrukture za sustavnu primjenu navodnjavanja sukladno potrebama i mogućnostima, te razvojem potrebnih zakonskih, organizacijskih, institucijskih, stručnih i upravnih okvira za osiguranje održivosti sustava. NAPNAV kao konkretan krajnji cilj definira izgradnju infrastrukture i primjenu uzgojne mjere navodnjavanja na 65.000 ha poljoprivrednog zemljišta do kraja 2020. godine. NAPNAV se provodi kroz četiri faze:

1. Planovi navodnjavanja županija (model financiranja: 50% MP, 50% Županija),
2. Nacionalni pilot projekti navodnjavanja (model financiranja: 100% MP),
3. Projektna dokumentacija za sustave navodnjavanja (model financiranja: 50% MRRŠVG, 50% Županija/krajnji korisnici),
4. Sanacija i rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih sustava za navodnjavanje (model financiranja: 20-80% MRRŠVG, ostalo Županija/krajnji korisnici).

PROJEKTI NAVODNJAVANJA NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE, STATUS S 31. XII. 2014.

1. Plan navodnjavanja Vukovarsko-srijemske županije (50% MP; 50% Županija)
- dovršen u 2006. g. – ukupna vrijednost: (912.000 kn)

2. Nacionalni pilot projekti navodnjavanja: (model financiranja: 100% MP)

- Biđ- Bosutsko polje - 4000 ha (Vukovarsko-srijemska i Brodsko-posavska županija)
Dovodni melioracijski kanal za navodnjavanje od rijeke Save do kanala Konjsko, ukupne duljine od 14 772 m i prosječne širine pojasa zahvata 120 m, osim direktnog izvora vode za navodnjavanje, imati će i ulogu dohranjivanja dominantnih vodotoka Bosut i Biđ (preko kanala Konjsko i vodotoka Istočna Berava) te manjih prirodnih i/ili umjetnih vodotoka u malovodnim mjesecima čime se stvaraju uvjeti za navodnjavanje poljoprivrednih površina na širem području, predviđen je za izgradnju u dvije etape i šest dionica.
Glavni hidrotehnički objekti na trasi su: propust na AC Zagreb – Lipovac, propust na ŽP Vrpolje – Slavonski Šamac te ustava i crpna stanica (početni kapacitet je 2,5 m³/s, a konačni 10 m³/s).

Ukupna vrijednost investicije kanala procjenjuje se na 428 mil.kn

Dvije faze izgradnje:

- I. faza - dovodni melioracijski kanal za navodnjavanje ukupne duljine 14.772 m - u tijeku izgradnja
- II. faza - sustav navodnjavanja na cca 4000 ha - izrađeno idejno rješenje
 - do sada uloženo: cca 259 mil.kn
- Opatovac - 705 ha (Općina Lovas)
 - dvije Faze: I. faza - izgradnja akumulacije Opatovac volumena cca 1.000.000 m³
 - II. faza - sustav navodnjavanja na 705 ha
 - uloženo cca 40 mil.kn

3. Projektna dokumentacija sustava navodnjavanja

(model financiranja: 50% MP, 50% Županija/krajnji korisnici)

- Sustav navodnjavanja KAJIŠEVAC (320 ha)
2007.-2011. - izrađen idejni projekt (281.000 kn), ishođena lokacijska dozvola i ugovorena izrada glavnog i izvedbenog projekta (459.000 kn)
- Sustav navodnjavanja SOPOT (700 ha)
2007.-2011. - izrađen idejni projekt (545.340 kn) i ishođena lokacijska dozvola, a ugovorena je izrada posebne geodetske podloge, glavnog i izvedbenog projekta i elaborat iskolčenja (914.756 kn)
2013. – podnesen zahtjev za ishođenje potvrde glavnog projekta
- Sustav navodnjavanja PENAVE - grad Otok (cca 1000 ha)
2007.-2008. - izrađeno idejno rješenje i stručna podloga za ishođenje lokacijske dozvole (596.000 kn)
- Sustav navodnjavanja ERVENICA - k.o. Privlaka i k.o. Otok (700 ha)
2007.-2008. - izrađeno idejno rješenje i stručna podloga za ishođenje lokacijske dozvole (671.000 kn)
- Sustav navodnjavanja BLATA - Cerna (cca 550 ha)
2008.-2011. - izrađen Idejni projekt (498.970 kn) i ishođena lokacijska dozvola.
2013. – ugovorena izrada glavnog i izvedbenog projekta
- Sustav navodnjavanja LIPOVAC (cca 800 ha)
2009.-2011. - izrađen Idejni projekta (700.000 kn) i ishođena lokacijska dozvola
2013. - ugovorena izrada glavnog i izvedbenog projekta
– završen glavni projekt i podnesen zahtjev za ishođenje potvrde glavnog projekta
- Akumulacija Berak (100% MP)
2007.-2008. - izrađene projektne podloge za glavni projekt i projektna dokumentacija za zahvat akumulacije Berak s pripadajućim objektima (835.700 kn)
- Studija „Bilanca voda Biđ-bosutskog sliva“ (100% MP)
2008.-2011. - izrađena Studija s prikazima mogućih izvora i količina vode za navodnjavanje na području Vukovarsko-srijemske županije (788.120 kn)
Studija navodnjavanja poljoprivrednoga zemljišta na području općina Lovac, Tompojevci i Tovarnik (100% MP 1.700.000 kn)
- Idejni projekt crpne stanice Sokolovac i uređenja vodotoka Savak i Boris (100% MP 2.479,000 kn)

4. Sanacija i rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih sustava za navodnjavanje

(model financiranja: 80% MP, 20% krajnji korisnici)

- Sustav navodnjavanja GRABOVO (700 ha) – VUPIK d.d.
2005.-2008. - izvršena je sanacija akumulacije Grabovo (11.945.000 kn)
- Sustav navodnjavanja BORINCI (700 ha) - VINKA d.d.
2007.-2008. - izvršeno uređenje spojnog kanala Dren te obnova sustava navodnjavanja (3.125.000 kn)

U 2014. godini:

- proveden je natječaj za izradu idejnog projekta sustava navodnjavanja Tovarnik i rekonstrukcije kanala Boris. Sustav pokriva oko 1750 ha poljoprivrednih površina (1.900.000 kn)
- ugovorena izrada novelacije Idejnog rješenja, idejnog, glavnog i izvedbenog projekta sustava navodnjavanja Ervenica 750 ha na području Privlake i Otoka (1.350.000 kn)

U tijeku je ishođenje potvrde gl. projekta za sustave Blata –Cerna i Sopot , nakon čega slijedi priprema natječaja za izgradnju i kandidiranje na Mjeru ruralnog razvoja.

UKUPNA ULAGANJA U SVU DOKUMENTACIJU, DOZVOLE I IZGRADNJU

- realizirano u razdoblju 2005. - 2014.: cca 370 mil. kn

SUSTAV NAVODNJAVANJA POLJOPRIVREDNOG DOBRA POLJOPRIVREDNO ŠUMARSKE ŠKOLE VINKOVCI

- obuhvat sustava: 52 ha
 - investitor: Vukovarsko-srijemska županija,
 - krajnji korisnik: Poljoprivredno šumarska škola Vinkovci,
 - ukupna vrijednost izgradnje sustava 4.922.000 kn (70% MP i 30% Vukovarsko-srijemska županija)
- projektna dokumentacija:
- idejno rješenje, stručna podloga za ishođenje lokacijske dozvole, glavni projekt (424.560 kn)
 - studija izvodljivosti te plan upravljanja okolišem sustava navodnjavanja (215.250 kn)
 - izvedbeni projekt (86.000 kn)

Projekt izgradnje sustava navodnjavanja PŠŠ Vinkovci obuhvaća izgradnju vodozahvata na rijeci Bosut, crpne stanice kapaciteta 50 l/s, tlačne distribucijske mreže ukupne duljine 1.946 m, cijevna drenaža ukupne duljine 15.000 m, nabava opreme za navodnjavanje (typhon, kap na kap, kišno krilo...)

Nabava različitih vrsta opreme za navodnjavanje iznimno je uključena u financiranje iz potrebe budućih edukativnih razloga samih učenika škole i poljoprivrednih proizvođača u okolici jer će sustav biti demonstracijski i edukativni centar županije

10. POJAVNOST GMO I BILJNIH BOLESTI

Danas u Hrvatskoj postoje mnogobrojni zakoni koji izravno i/ili neizravno reguliraju područje biotehnologije, biosigurnosti i genetski modificiranih organizama (GMO-a). Dva najznačajnija zakona koja izravno pokrivaju područje GMO-a su Zakon o GMO (NN 70/05) i Zakon o hrani (NN 46/07) koji pokriva područje hrane i stočne hrane. Pošto je jedan od prioriteta Hrvatske očuvanje njene bioraznolikosti novim zakonima se regulira i područje biosigurnosti.

Županija Vukovarsko-srijemska opredijelila se za razvijanje ekološke i integrirane poljoprivredne proizvodnje i ruralnog turizma, radi očuvanja i promidžbe prirodnih vrijednosti, te očuvanja Županije prirodnom i slobodnom od GMO-a. Stoga je još 16. lipnja 2010. godine Županijska skupština donijela odluku o zabrani sijanja, stavljanja u proizvodnju

i promet GMO (genetski modificiranih organizama) na cijelom području Vukovarsko-srijemske županije s osnovnom svrhom zaštite građana i potrošača, zaštite prirode, ali i razvoja ekološke poljoprivredne proizvodnje koja skrbi o prirodnom okolišu i očuvanju biološke raznolikosti. Prema spoznajama ovog Odjela pojavnosti GMO-a na području Vukovarsko-srijemske županije tijekom 2014. godine nije bilo.

Što se tiče biljnih bolesti u ratarstvu, a tu se prvenstveno misli na smrdljivu snijet, može se konstatirati da u 2014. godini nije došlo do njezine pojave jer je većina površina zasijano tretiranom sjemenskom robom, pa se na taj način izbjegla mogućnost zaraze. Ali se treba spomenuti nezapamćena pojava rđe (žute i smeđe) na pšenici, ječmu i zobi koja je prouzročila nezapamćene štete posljedica čega je značajno smanjenje prinosa i kvalitete. Isto tako treba spomenuti da se uslijed većih količina padalina u 8. i 9. mjesecu pojavio jači intenzitet bolesti na kukuruzu što je uvelike utjecalo na kvalitetu zrna.

U voćarskoj proizvodnji nema značajne pojavnosti karantenskih bolesti, osim u ekstenzivnim starim nasadima i to izrazito pojedinačno, a bolest se zove bakterijska palež lista koju uzrokuje bakterija *Erwinia amylovora*.

11. ELEMENTARNE NEPOGODE U 2014. GODINI

Poljoprivredne površine županije u 2014. godini zahvatile su dvije elementarne nepogode koje je temeljem prijedloga Županijskog povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda proglasio Župan vukovarsko – srijemski i to:

R. BR.	OPĆINA/GRAD	ELEMENTARNA NEPOGODA
1.	Vukovarsko-srijemska županija-cijelo područje	poplava (proglašena 20.05.2014.) 327.557.836,80
2.	Tovarnik	tuča (proglašena 17.09.2014.) 1.911.022,57
	U K U P N O	329.468.859,37 kn

U gore prikazanoj tablici su prikazane štete od Elementarnih nepogoda samo u biljnoj proizvodnji odnosno na obrtnim sredstvima (obrazac EN-7) i dugogodišnjim nasadima (obrazac EN-4). Štete su u zakonskim rokovima obrađene i prijavljene u centralni registar i Državnom povjerenstvu i Ministarstvu poljoprivrede. Bilo je poteškoća kod prijave štete na poplavljenim područjima za mještane općina Drenovci, Vrbanja i Gunja, a glavni razlog je bio taj što se sami mještani nisu mogli u propisanim rokovima prijaviti jer su bili raseljeni, a i same općine nisu bile u stanju zaprimati sve prijave zbog drugih obaveza jer se spašavala imovina. Slijedom toga se u više navrata tražilo produženje roka za prijavu štete i za konačno izvješće što je od strane Državnog povjerenstva u više navrata i odobreno.

Na kraju se može reći da je uz puno truda, razumijevanja i angažmana općinskih povjerenstava, Županijskog povjerenstva i Državnog povjerenstva okončana prijava konačnih šteta nastalih uslijed poplava s tim da se nisu mogle obuhvatiti sve nastale štete, prvenstveno zbog neprilagođene zakonske regulative.

Pregled elementarnih nepogoda od 2005. – 2014. godine

godina	broj prijava štete	površina na kojoj je nastala šteta u ha	vrsta elementarne nepogode	zahvaćeno područje	procijenjena šteta u kunama	isplaćena šteta iz državnoga proračuna u kunama
2005.	4.818 fizičke osobe, 98 pravne osobe	60.161	ledotuča, izmrzavanje, i olujno nevrijeme (5 EN)	cijelo područje VSŽ	146.843.005,20	75.667,00
2006.	2.307 od strane fizičkih i 71 od strane pravnih osoba	28.810	prekomjerna količina oborina (2 EN)	cijelo područje VSŽ	53.003.630,76	886.178,00
2007.	4.734 od strane fizičkih i 179 od strane pravnih osoba	80.968	suša i ledotuča (4 EN)	cijelo područje VSŽ Cerna, Bošnjaci, Markušica, Tordinci, Drenovci, Vrbanja	231.802.156,41	17.076.550,32
2008.	82 fizičke osobe	704.501 3.085 stabala voća	ledotuča (1 EN)	Bošnjaci	2.179.146,90	106.708,00
2009.	98 fizičkih osoba i 2 pravne osobe	925,5848	ledotuča (2 EN)	Tompojevci Lovas Tovarnik	5.884.742,69	142.354,00
2010.	4012 fizičkih i 170 pravnih osoba	82.934,3003	prekomjerna količina oborina i ledotuča (3 EN)	cijelo područje VSŽ	203.438.663,89	43.618.358,39
2011.	5114 fizičkih i 416 pravnih osoba	101.552,1481 1750 stabala 601.678 kg/stablu 2.133.346 kg/trsu	mraz, ledotuča i suša (8 EN)	cijelo područje VSŽ	282.204.676,29	1.040.419,11 (štete veće od 60 %)
2012.	5922 fizičkih i 302 pravne osobe	2.132.528 kg/stablu 9.386.208 kg/trsu 69.772 t/ha	mraz, ledotuča, olujno nevrijeme, suša (4 EN)	cijelo područje VSŽ	523.569.792,42	-
2013.	114 fizičkih i 2 pravne osobe	1.245,8902 136.732 kg /stablu 17.875 kg/trsu	ledotuča, olujno nevrijeme	Jarmina Markušica Tordinci	5.683.270,61	452.994,00
2014.	3746 fizičkih i 127 pravnih osoba	72.194 ha 60.385 stabala/trsova	poplava tuča (2 EN)	cijelo područje VSŽ Tovarnik	329.468.859,37	-

12. KORIŠTENJE MEĐUNARODNIH POTPORNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA - IPARD

O IPARD-u smo svi već stoput čuli, ali još uvijek malo znamo. Usprkos tome ponovit ćemo: IPARD je prepristupni program Europske unije za razdoblje 2007. – 2013. Sastavni je dio IPA-e (Instrument prepristupne pomoći, eng. Instrument for Preaccession Assistance) odnosno njegova V. komponenta Ruralni razvoj. Glavni cilj IPARD programa je unapređenje poljoprivrednog sektora uz pomoć konkurentnosti poljoprivrednih proizvoda, a ima tri prioriteta:

- 1) Poboljšanje tržišne efikasnosti i provedbe EU standarda
- 2) Pripremne aktivnosti za provedbu poljoprivredno – okolišnih mjera i LEADER-a (program koji omogućava da se u pojedinim regijama ili mikroregijama, bez obzira na postojeće administrativne granice, stvaraju i sufinanciraju projekti koji uključuju što više interesnih motiva onih koji žive na tom prostoru)
- 3) Razvoj ruralne ekonomije

Kako ta tri cilja predstavljaju okosnicu hrvatske europske budućnosti jer se kroz EAFRD (Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj) provode mjere na gotovo identičan način, te kako je hrvatska članica EU i dionik Zajedničke poljoprivredne politike treba za nj položiti malu maturu – a to je razumjeti i uspješno kandidirati postojeće koje je u pravilu pripremno za buduće.

U nastavku dajemo popis korisnika IPARD sredstava s područja Vukovarsko-srijemske županije za unaprjeđenje biljne proizvodnje.

CJELOKUPAN PREGLED KRAJNJIH KORISNIKA IPARD-a U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI VEZANIH ZA BILJNU PROIZVODNJU, ZAKLJUČNO S 05.02.2015.

IME I PREZIME KORISNIKA	MJERA	TIP ULAGANJA /IME PROJEKTA	UKUPNI IZNOS ULAGANJA (HRK)	UKUPNI IZNOS POTPORE (HRK)
1	2	3	4	5
Vukovarsko-srijemska županija				
Prvi natječaj (M 101,103)-završeni projekti				
1. VOĆNJAK d.o.o., Ivankovo	101	a)Ulaganje u specijaliziranu opremu za berbu, sortiranje i pakiranje voća i povrća uključujući stolno grožđe; c) Ulaganje u sustav za zaštitu od tuče na farmi (uključujući računalnu opremu) za voćnjake i stolno grožđe	2.116.831,17	1.058.415,58
Treći natječaj (M 101,103)-završeni projekti				
2.PTO Đurkić, Slakovci	101	a)Ulaganje u izgradnju i/ili u rekonstrukciju objekata za skladištenje i sušenje žitarica i uljarica b)Ulaganje u opremanje objekata za	764.314,42	420.372,93

		skladištenje i sušenje žitarica i uljarica		
Četvrti natječaj (M 101,103) – završeni projekti				
3.OPG Kolić, Jarmina	101	d) Ulaganje u sustav za zaštitu od tuče na farmi (uključujući računalnu opremu) za voćnjake i stolno grožđe	554.940,57	305.217,31
4.Iločki podrumi d.d., Ilok	103	a) Ulaganje u opremanje vinarija (oprema za filtriranje , stabilizaciju, linije za punjenje, automatsko etiketiranje i pakiranje)	6.444.536,26	3.222.268,13
Peti natječaj (M 101,103) – završeni projekti				
5.Seges d.o.o. Županja	101	a)Ulaganje u izgradnju i /ili u rekonstrukciju objekata za skladištenje i sušenje žitarica i uljarica b) Ulaganje u opremanje objekata za skladištenje i sušenje žitarica i uljarica	6.181.033,73	3.090.516,86
Šesti natječaj (M101,103)-završeni projekti				
6.PTO Primorac, Vođinci	101	d) Ulaganje u sustav za zaštitu od tuče na farmi (uključujući računalnu opremu) za voćnjake i stolno grožđe	1.332.258,75	666.129,37
7. PIK Vinkovci d.d. Vinkovci	103	a)Ulaganje u izgradnju i/ili rekonstrukciju objekata za preradu (konzerviranje , sušenje, zamrzavanje) voća,povrća, maslina (isključujući maslinovo ulje),aromatičnog, začinskog i ljekovitog bilja i gljiva b) Ulaganje u opremanje objekata za preradu voća, povrća,maslina (isključujući maslinovo ulje),aromatičnog, začinskog i ljekovitog bilja i gljiva	6.744.652,66	3.372.326,33
Četvrti natječaj (M 302)-završeni projekti				
8. Zajednički poljoprivredno-posrednički obrt Barić Babina Greda	302	a)Ulaganje u izgradnju i/ili rekonstrukciju postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije	124.423,86	61.808,45
Četvrti natječaj (M302)-ugovoreni projekti				
9.Dar prirode d.o.o. Vukovar	302	a)Ulaganje u izgradnju i/ili rekonstrukciju postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije	5.088.892,50	2.544.446,25
10.Uni Viridas d.o.o. Zagreb	302	b)Ulaganje u opremanje postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije	5.088.892,50	2.544.446,25
11.PZ Ilača Ilača	302	a) Ulaganje u opremanje postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije	356.000,95	178.000,47
Deseti natječaj (M 101)-ugovoreni projekti				
12.OPG Miroslav Kolić Jarmina	101	d)Ulaganje u sustav za zaštitu od tuče na gospodarstvu za voćnjake i stolno grožđe b)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-traktori	1.210.750,44	665.912,74
13.OPG Stjepan	101	a)Ulaganje u poljoprivrednu	544.888,00	272.444,00

Nikolić Nijemci		mehanizaciju-ostala poljoprivredna mehanizacija i oprema		
14.OPG Matijašević Bogdanovci	101	b)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-traktori	957.631,93	478.815,96
15.OPG Mladen Tomašević Bošnjaci	101	a)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-ostala poljoprivredna mehanizacija i oprema	220.627,34	110.313,67
16.OPG Sanjin Vuić Drenovci	101	c)Ulaganje u novo podizanje /ili restrukturiranje i zamjenu postojećih nasada voća i stolnog grožđa b) Ulaganje u specijalnu opremu za berbu, sortiranje i pakiranje voća i povrća uključujući stolno grožđe	804.868,62	402.434,31
17.OPG Mirjana Vuković Vukovar	101	a)Ulaganje u izgradnju/rekonstrukciju objekata za skladištenje i sušenje žitarica i uljarica a)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju	2.478.328,79	1.363.080,83
18.AGRO-Jakšić d.o.o. Slakovci	101	a)Ulaganje u izgradnju/rekonstrukciju objekata za skladištenje i sušenje žitarica i uljarica	6.834.600,00	3.759.030,00
19.Poljodjelsko- trgovački obrt „Bertić“, vl. Igor Bertić Otok	101	a)Ulaganje u izgradnju/rekonstrukciju objekata za skladištenje i sušenje žitarica i uljarica a)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-ostala poljoprivredna mehanizacija i oprema	6.779.259,03	3.389.629,51
20.Komet d.o.o. Županja	101	a)Ulaganje u opremanje staklenika /plastenika za proizvodnju voća i povrća	6.834.600,00	3.759.030,00
21.Poljodjelsko- prijevoznički obrt „Bronić“ Retkovci	101	a)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-traktori	1.781.073,49	890.536,74
22.OPG Vladimir Rušnov Berak	101	a)Ulaganje u izgradnju/rekonstrukciju objekata za skladištenje i sušenje žitarica i uljarica a)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-traktori	3.292.403,25	1.810.821,79
23.Obrt za lov i poljoprivredu „Agrolov“ Bošnjaci	101	a)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-ostala poljoprivredna mehanizacija i oprema b)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-traktori	2.246.113,42	1.235.362,38
24. Poljoprivredni obrt „Šimun“	101	a)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-ostala poljoprivredna mehanizacija i oprema	1.781.972,09	908.084,65
25.OPG Krunoslav Marijanović	101	a)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-ostala poljoprivredna	531.479,00	265.739,50

Nijemci		mehanizacija i oprema b)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-traktori		
26.Poljodjelski obrt i uzgoj stoke Bariša Novi Jankovci	101	a)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-traktori	922.340,06	507.287,03
27.MERETINE d.o.o. Županja	101	a)Ulaganje u izgradnju/ili rekonstrukciju objekta za skladištenje i sušenje žitarica i uljarica b) Ulaganje u opremanje objekta za skladištenje i sušenje žitarica i uljarica a) a)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-ostala poljoprivredna mehanizacija i oprema b)Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju-traktori	6.510.476,40	3.255.238,20

13. POSTIZANJE EU STANDARDA U BILJNOJ PRIZVODNJI

Jedna od definicija dobrog postupanja u poljoprivrednoj proizvodnji glasi: „Poljoprivredni proizvođač mora prilikom obavljanja poljoprivredne djelatnosti udovoljavati propisima koji se odnose na njegovu djelatnost.“, a kako postoji „veza između udovoljavanja propisanim zahtjevima i ostvarivanja prava na potporu“ nedvojbeno je da treba raditi u okviru prihvaćenih normi, standarda, direktiva,...

U nastavku donosimo izvješće o nekim aktivnostima koje provodimo na prostoru naše županije, a kojima se potvrđuje postupanje u skladu s EU standardima

UVOĐENJE GLOBALGAP STANDARDA

1.CILJ

postizanje konkurentske prednosti

2.ZAKONODAVSTVO

Standard GLOBALGAP (koji se do rujna 2007. zvao Eurepgap) definira dobru poljoprivrednu praksu (Good Agricultural Practice – Gap) koja se odnosi na bitne elemente za razvoj najboljih tehnika koje se mogu primijeniti na poljoprivrednim gospodarstvima u biljnoj i stočarskoj proizvodnji.

Standard je razvio Eurep (Euro-Retail Produce Working Group), koji objedinjava neke od najvažnijih europskih trgovačkih lanaca u cilju zadovoljavanja rastućih zahtjeva za sigurnost hrane i zaštitu okoliša.

Prvi objavljeni standard bio je EurepGAP voće i povrće, koji je kasnije nadopunjen sa standardom EurepGAP IFA koji je, u biti, modularni standard za biljnu odnosno stočarsku proizvodnju.

3. KLJUČNE TOČKE

GLOBALGAP standard predviđa upravljanje zahtjevima koji se odnose na:

- sljedivost
- okoliš (povijest i upravljanje parcelama, upravljanje tlom i otpadom)
- proizvod (uporaba kemijskih sredstva, metode navodnjavanja, zaštita od štetočinja, način berbe, tretiranja nakon berbe)
- zdravlje životinja
- zdravlje i sigurnost radnika i njihove uvjete rada
- elemente vezane uz upravljanje tvrtkom.

Standard omogućuje dvije opcije certifikacije:

1. certifikaciju pojedinog poljoprivrednog gospodarstva,
2. certifikaciju zadruga ili udruga poljoprivrednih gospodarstava – u tom slučaju je potrebno izraditi i Tehnički pravilnik koji opisuje elemente Sustava kvalitete putem kojih zadruga/udruge upravlja i koordinira sva poljoprivredna gospodarstva radi jamčenja sukladnosti sa zahtjevima GLOBALGAP standarda.

4. POSTUPAK CERTIFIKACIJE

- Izdavanje ponude (bez obveza);
- Potpisivanje ugovora o certificiranju;
- Ocjena dokumentacije dostavljanje od strane organizacije;
- Ocjena na licu mjesta (u tvrtki) koju provode ocjenjivači s iskustvom u određenom području;
- Izdavanje certifikata o sukladnosti.

5. KORISNIK

Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj aktivno se uključio organizirajući održavanje predavanja na tu temu za proizvođače češnjaka jer s certifikatom mnogo lakše mogu naći svoje mjesto na tržištu.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji češnjak se proizvodi na 10-15 hektara. Riječ je uglavnom o malim proizvođačima koji su ušli u program potpore Vukovarsko-srijemske županije, koja je donirala 100 kg češnjaka po proizvođaču, odnosno OPG-u. Proizvođači su imali obvezu taj češnjak posaditi, njegovati i povaditi te vratiti početnu količinu, koja se opet dijeli drugim proizvođačima.

Upravo je GlobalGap ključan alat za postizanje bolje kvalitete i snižavanja troškova proizvodnje. Certificiranjem će se omogućiti lakši plasman proizvoda, stvoriti temelj za brendiranje te ujednačavanje kvalitete proizvoda koji se plasira na tržište.

Usporedno s GlobalGap-om proizvođači češnjaka rade na ustroju proizvođačke organizacije kao oblika udruživanja za proizvodnju povrća (osim krumpira) kako bi mogli zajedničkim proizvodnom nastupiti na tržištu. Proizvođačke organizacije su prepoznate u svim zemljama Europske unije kao model proizvodnje i planiranja, ponude i trženja voća i povrća, kao i mogućnosti optimalizacije troškova proizvodnje. Proizvođačke organizacije ostvaruju pravo na izravna plaćanja (500 EUR/ha) te kao takove mogu dobiti EU pomoći do 100.000 EUR-a godišnje za nematerijalna davanja. Također mogu postići i dodatnih 20% bodova pri aplikaciji na EU fondove. Vrlo je važno reći da proizvođačke organizacije osiguravaju siguran otkup.

1. CILJ

Provedba mjera popravka tla na poplavljenim područjima , u sklopu koje će se izvršiti analiza poljoprivrednog tla i dati preporuke za mjere popravka tla (kalcizacija) na način da se ne razmatra samo pogođeno elementarnim nepogodama poljoprivredno zemljište već ekonomska i ekološka opstojnost ruralnog područja. Kalcizacija ili vapnjenje poznato je još iz vremena rimskog carstva. Njemačka posljednjih 50 godina kontinuirano poboljšava poljoprivredna tla s više od dva milijuna tona vapna godišnje. Sve zapadnoeuropske zemlje ostvarile su visoke prinose na svojim poljima prvenstveno zahvaljujući redovitoj kalcizaciji tla.

2. KORISNIK

U suradnji Vukovarsko-srijemske županije, LAG-a „Šumanovci“ i „Agrokontrola“ d.o.o. Zagreb, mjera se počela provoditi na poplavljenim područjima u općini Drenovci, Gunja i Vrbanja.

14. RASPOLAGANJE DRŽAVNIM POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM

Ova tema zaokuplja interes poljoprivrednih proizvođača već duži niz godina, a od pretprošle godine i interes šire javnosti jer je Ministarstvo poljoprivrede Naputkom od 12. siječnja 2012. godine naložilo općinama i gradovima da obustave sve započete i daljnje aktivnosti u svezi provedbe odredbi Zakona o poljoprivrednom zemljištu koje se odnose na raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske putem zakupa i prodaje na temelju Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na svom području. Tako je postupak raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem zaustavljen, a predugo „prijelazno razdoblje“ koje još uvijek traje u sve veću neizvjesnost dovodi poljoprivredna gospodarstva koja su bila sudionici natječaja za raspolaganje državnim poljoprivrednim zemljištem. Naša je županija u više navrata davala svoje primjedbe na nacrt Prijedloga Zakona o poljoprivrednom zemljištu i više puta je u javnim raspravama naglašena neprihvatljivost niza predloženih odredbi. No kako je Zakon na snazi sada smo kao lokalna samouprava nijemi svjedoci procesa koji presporo ide, a sa sobom nosi niz problema i nepoznanica – jedna od njih je kako priskrbiti pravo na potporu kod stjecanja novih posjeda.

Postupci raspolaganjem državnim poljoprivrednim zemljištem

županija	ukupno državno poljoprivredno zemljište (preostalo nakon postupaka prodaje)		zemljište kojim je raspolagano temeljem Zakona		slobodno za raspolaganja (ha)	
	hektara	%	hektara	%	hektara	%
Krapinsko – zagorska	219,04	0,02	103,77	0,03	115,27	0,02
Grad Zagreb	1.084,70	0,14	494,92	0,17	589,78	0,12
Varaždinska	2.355,46	0,31	1.345,66	0,48	1.009,79	0,21
Međimurska	5.308,93	0,71	3.606,04	1,30	1.702,89	0,36
Koprivničko – križevačka	6.218,46	0,84	3.655,09	1,32	2.563,36	0,55
Osječko – baranjska	85.486,42	11,58	81.659,71	29,57	3.826,71	0,82
Vukovarsko – srijemska	34.117,37	4,62	29.671,68	10,74	4.445,69	0,96
Virovitičko – podravska	46.646,09	6,31	39.626,93	14,35	7.019,16	1,51
Zagrebačka	16.486,54	2,23	8.496,61	3,07	7.989,94	1,72
Bjelovarsko – bilogorska	21.360,45	2,89	11.385,51	4,12	9.974,94	2,15
Dubrovačko – neretvanska	13.551,80	1,83	2.372,52	0,85	11.179,28	2,41
Požeško – slavonska	27.111,12	3,67	11.719,77	4,24	15.391,35	3,33
Primorsko – goranska	17.478,04	2,36	1.666,15	0,60	15.811,90	3,42
Brodsko – posavska	38.282,74	5,18	18.592,96	6,73	19.689,77	4,26
Istarska	37.143,82	5,03	6.266,52	2,26	30.877,30	6,68
Karlovačka	34.244,29	4,63	1.476,45	0,53	32.767,84	7,09
Sisačko – moslavačka	46.826,62	6,34	13.093,46	4,74	33.733,16	7,30
Splitsko – dalmatinska	48.341,40	6,54	9.706,76	3,51	38.634,64	8,36
Šibensko – kninska	68.363,34	9,26	10.931,32	3,95	57.432,02	12,43
Zadarska	73.510,58	9,95	11.195,44	4,05	62.315,14	13,48
Ličko – senjska	113.973,48	15,44	9.041,45	3,27	104.932,03	22,71
Nerazvrstano zemljište	14,85					
UKUPNO	738.125,52		276.108,71		462.016,81	